

УДК 711.163:72.012

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ САМОДОСТАТНІХ СЕГМЕНТІВ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Автор – Гончар В. А., студ. гр. АРХ-19-4мн
Науковий керівник – Ковальчук О. П., канд. арх., доц.
Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

У статті розглядаються містобудівні аспекти формування самодостатніх сегментів міського середовища. Акцентовано увагу на пошуку сучасних науково-практичних принципів формування самодостатніх сегментів.

Постановка проблеми. В сучасному світі можна побачити актуальну проблему маятникової міграції населення, яка характерна для найбільших міст України постіндустріальної епохи. У крупному місті сотні тисяч людей щодня змушені переміщатися з одного берега міста на другий, з периферійних районів до центру, зі спальних районів до місць прикладання праці тощо. На початкових етапах розвитку агломерацій, особливо тих, які мають яскраво виражену гіпертрофію центру, щоденна маятникова міграція спрямована переважно зі спальних районів і міст-супутників в історичний центр (ядро) міста. Однак у міру вичерпання ресурсного потенціалу ядра, зростання субурбанізаційних процесів, розвитку околишньої інфраструктури, підвищення рівня людності та економічної спеціалізації околиць, зростання рівня самодостатності міст-супутників з'являється і зворотний потік жителів з високоурбанізованого ядра на периферію — виникають два зустрічних потоки.

Одним із факторів вирішення цієї проблеми є створення такого архітектурного середовища, де буде задоволення більшість сучасних потреб людини. В якості одного із методів ми розглянемо принципи створення самодостатніх сегментів у високоурбанізованому міському середовищі [1].

Мета дослідження. У ході проведення дослідження була поставлена мета проаналізувати сучасні концепції формування міст для виявлення головних прийомів / основ формування мультифункціонального самодостатнього архітектурного середовища, в межах якого будуть задовольнятися всі побутові потреби сучасної людини, тим самим прибираючи необхідність в межах цього сегменту.

Однією з концепцій перетворення міст орієнтованих на потреби сучасної людини є Новий урбанізм. Ця концепція є спробою поєднати в собі всі плюси протилежних за своєю суттю підходів в містобудуванні: сприйняття міста як системи та сприйняття міста як середовища. Метою концепції Нового урбанізму є створення комфортного міського простору, який задовольняє потреби городян у комунікації при збереженні функції міста як системи ефективного створення, поширення і примноження ресурсів [2]. Також варто відзначити Концепцію сталого розвитку міст, яка була сформульована в 1992 р. на конференції ООН по навколишньому середовищу і розвитку в Ріо-де-Жанейро як спосіб подолання головної для сучасної цивілізації екологічної загрози, що існувала у вигляді теоретично обґрунтованої небезпеки, усвідомлюваної порівняно вузьким колом вчених і політиків і пов'язаної з перенаселенням, з не виправданим витрачанням природних ресурсів і з забрудненням навколишнього середовища [3].

Результати дослідження. На основі проаналізованих концепцій було виявлено основні науково-практичні принципи формування самодостатніх сегментів міського середовища.

Принцип забезпеченості формується завдяки щільній забудові та наявності необхідних в достатній кількості об'єктів, ресурсів, місць, інфраструктури тощо для

забезпечення всього спектра потреб людини.

Принцип мультифункціональності є збалансований конгломерат житла, місць прикладання праці, торгівлі, обслуговування, освіти, творчості, відпочинку, спорту, розваги, спілкування, природного оточення, комунікативних просторів.

Принцип гібридності полягає у злитті виробничої, ділової та житлового середовищ; аграрного та міського середовищ; матеріального і віртуального рівнів архітектурного середовищ; ландшафтно-екологічної адаптації та перехресного програмування.

Принцип доступності базується на концепції безбар'єрного середовища, де є пряма пішохідна (до 15 хв.), фізична та віртуальна (через сучасні технології) доступність до об'єктів і ресурсів, які забезпечують базові потреби людини для всіх верств населення. Плюс максимального рівня доступності є забезпечення повної життєдіяльності сегменту без виїзду за його межі, збереження часу людини на логістику та орієнтацію за Константою Маркетті [4].

Принцип стійких технологій являє собою збалансоване раціональне поєднання кращих традиційних (перевірених часом, ефективних, екологічних) і нових («зелених», альтернативних, енерго- і ресурсозберігаючих, поновлюваних, IT) технологій, адаптивних систем.

Принцип децентралізації об'єктів загальноміського та регіонального значення, наближення їх до людини шляхом створення філій, представництв, «віддалених майданчиків», делегування функцій, перенесення в віртуальну сферу хмарових ресурсів управління суспільними процесами в самодостатньому сегменті.

Принцип автономності полягає у насиченні об'єктами різного рівня (будівля, споруда, квартал та ін.) автономними системами енерго-, тепло- і водопостачання, очищення стоків (в т.ч. резервними, аварійними), повітря, переробки відходів, власної системи виробництва.

Принцип збереження історичної та культурної спадщини, унікальних особливостей, своєрідності, досягнень, пам'яті та традицій (місцевих, регіональних, національних та ін.).

Висновки. Таким чином, варто зробити висновок, що самодостатній сегмент це складний комплекс взаємопов'язаних різнорівневих систем і підсистем, функціональна та ієрархічна побудова яких залежить від містобудівного контексту, місця їх розміщення і факторів соціально-економічного розвитку.

Список використаних джерел

1. Каракова Т. В. Методы структурной реорганизации градостроительных систем (миграционный аспект) : автореф. дисс. д-ра арх-ры : 18.00.04. Москва : Моск. архит. ин-т., 2004. 47 с.
2. Howard Ebeneser. Garden cities of to-morrow. London : Sonnenschein & Co., 1902. 195 p.
3. Логунцов Е. Концепція сталого розвитку з позицій міждисциплінарного підходу. *Міське управління*. 2000. № 11. С. 24–32.
4. Marchetti C. Anthropological invariants in travel behavior. *Technological Forecasting and Social Change*. 1994. Vol. 47 (1). 75 p.